AANBEVELINGEN

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 27 maart 2014

betreffende een tweede gecoördineerd controleplan ter opsporing van frauduleuze praktijken bij de handel in bepaalde levensmiddelen

(Voor de EER relevante tekst)

(2014/180/EU)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controles op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn ([1]), en met name artikel 53,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Krachtens artikel 53 van Verordening (EG) nr. 882/2004 is de Commissie gemachtigd om indien nodig op adhocbasis georganiseerde gecoördineerde controleplannen aan te bevelen, met name om de ruime aanwezigheid van risico's in diervoeders, levensmiddelen en dieren vast te stellen.

(2) In Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad ([2]) zijn EU-voorschriften inzake voedseletikettering vastgelegd die van toepassing zijn op alle levensmiddelen.

(3) Overeenkomstig Richtlijn 2000/13/EG mogen de etikettering en de wijze waarop deze is uitgevoerd de consument niet misleiden, onder meer ten aanzien van de kenmerken van het levensmiddel, met inbegrip van zijn ware aard en identiteit. Verder moet, bij ontbreken van specifieke nationale of EU-regels, de verkoopbenaming de benaming zijn die gebruikelijk is in de lidstaat waar het levensmiddel wordt verkocht, dan wel een omschrijving van het levensmiddel die zo duidelijk is gesteld dat de koper daaruit de ware aard van het product kan opmaken.

(4) Alle ingrediënten moeten worden vermeld op het etiket van voor de eindgebruiker of instellingen bestemde voorverpakte levensmiddelen. In het bijzonder moet voor levensmiddelen die vlees als ingrediënt bevatten en voor de eindgebruiker of instellingen zijn bestemd, ook de diersoort waarvan het vlees afkomstig is, worden vermeld, hetzij rechtstreeks op de verpakking, hetzij op een daaraan gehecht etiket. Indien een ingrediënt in de benaming van het levensmiddel wordt vermeld, moet ook de hoeveelheid ervan, uitgedrukt in procenten, in de lijst van ingrediënten worden opgenomen om te vermijden dat de consument wordt misleid met betrekking tot de identiteit en de samenstelling van het levensmiddel.

(5) Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) voorziet in aanvullende etiketteringsvoorschriften voor bepaalde levensmiddelen van dierlijke oorsprong. In deze verordening wordt met name bepaald dat pakketten die bestemd zijn voor de eindgebruiker en die gehakt vlees bevatten van onder meer eenhoevigen, een opschrift moeten dragen waarop staat dat dergelijke producten vóór consumptie moeten worden gekookt, indien en voor zover de nationale regels van de lidstaat op het grondgebied waarvan het product in de handel wordt gebracht, dit voorschrijven.

(6) Na de officiële controles die vanaf december 2012 in een aantal lidstaten zijn uitgevoerd, is de Commissie ervan in kennis gesteld dat bepaalde voorverpakte producten paardenvlees bevatten dat niet vermeld stond in de lijst van ingrediënten op de verpakking of op een aan de verpakking vastgemaakt etiket. In plaats daarvan verwees de benaming van bepaalde van deze levensmiddelen en/of de begeleidende lijst van ingrediënten op misleidende wijze uitsluitend naar de aanwezigheid van rundvlees.

(7) Overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad ([4]) moeten de exploitanten van levensmiddelenbedrijven er in alle stadia van de productie, verwerking en distributie in de bedrijven onder hun beheer voor zorgen dat de levensmiddelen voldoen aan de op hun bedrijvigheid toepasselijke voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, en controleren of deze voorschriften daadwerkelijk worden nageleefd.

([1]) PB L 165 van 30.4.2004, blz. 1.

([2]) Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame (PB L 109 van 6.5.2000, blz. 29).

([3]) Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong (PB L 139 van 30.4.2004, blz. 55).

([4]) Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1).

(8) In Aanbeveling 2013/99/EU van de Commissie [1] werd voorgesteld dat de lidstaten gedurende één maand een gecoördineerd controleplan zouden uitvoeren ter opsporing van frauduleuze praktijken bij de handel in bepaalde levensmiddelen. Het aanbevolen gecoördineerde controleplan bestond uit twee acties. De eerste actie omvatte passende controles op het niveau van de detailhandel en in andere inrichtingen die erop gericht waren vast te stellen of voorverpakte en niet-voorverpakte voedselproducten paardenvlees bevatten dat niet naar behoren op de verpakking werd geëtiketteerd of, in het geval van niet-voorverpakte levensmiddelen, waarvoor geen informatie met betrekking tot de aanwezigheid ervan aan de consument of instellingen ter beschikking werd gesteld. De tweede actie bestond uit passende controles in inrichtingen waar paardenvlees wordt verwerkt dat voor menselijke consumptie is bestemd, met inbegrip van uit derde landen afkomstige levensmiddelen, voor de opsporing van residuen van fenylbutazon.

(9) Uit de resultaten van het gecoördineerde controleplan bleek dat de wetgeving inzake de etikettering van vleesproducten in de meeste lidstaten in meerdere gevallen niet werd nageleefd. Dit gecoördineerde controleplan moet daarom worden gevolgd door een tweede reeks controles op het niveau van de detailhandel en in andere inrichtingen om na te gaan of de praktijken die tijdens het eerste gecoördineerde controleplan zijn vastgesteld, nog altijd voorkomen.

(10) De officiële controles die werden uitgevoerd om de aanwezigheid van residuen van fenylbutazon op te sporen, wezen daarentegen niet op wijdverbreide en herhaalde inbreuken; op dit ogenblik lijkt het dan ook niet nodig om een tweede reeks gecoördineerde controles op dit vlak aan te bevelen.

(11) Tijdens het eerste gecoördineerde controleplan bracht het EU-referentielaboratorium voor dierlijke eiwitten in diervoeders een advies uit over de methoden die kunnen worden gebruikt om de aanwezigheid van eiwitten van niet-vermelde soorten in monsters op te sporen. Er bestaat nog steeds geen gevalideerde methode voor deze analyse, maar na overleg met deskundigen heeft het bovengenoemde laboratorium zijn advies over het gebruik van een uniform protocol bijgewerkt en op zijn website geplaatst.

(12) De lidstaten moeten de Commissie binnen een bepaalde termijn en in een geharmoniseerd formaat meedelen welke methoden zij gebruiken, wat de resultaten van de controles zijn en welke maatregelen zij nemen wanneer inbreuken worden vastgesteld.

(13) Na raadpleging van het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid,

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

1. De lidstaten moeten in de periode van 21 april tot 16 juni 2014 gedurende vier opeenvolgende weken een gecoördineerd controleplan uitvoeren, in overeenstemming met bijlage I bij deze aanbeveling.

2. De lidstaten moeten uiterlijk op 22 juli 2014 verslag uitbrengen van de resultaten van de conform punt 1 uitgevoerde officiële controles en van eventuele genomen handhavingsmaatregelen, in het formaat dat is vastgelegd in bijlage II bij deze aanbeveling.

Gedaan te Brussel, 27 maart 2014.

Voor de Commissie

Tonio BORG

Lid van de Commissie

[1] Aanbeveling 2013/99/EU van de Commissie van 19 februari 2013 betreffende een gecoördineerd controleplan ter opsporing van frauduleuze praktijken bij de handel in bepaalde levensmiddelen (PB L 48 van 21.2.2013, blz. 28).

BIJLAGE I

Tweede gecoördineerd controleplan ter opsporing van frauduleuze praktijken bij de handel in bepaalde levensmiddelen

ACTIES EN TOEPASSINGSGEBIED VAN HET GECOÖRDINEERDE CONTROLEPLAN

A. Productomschrijving

1. Levensmiddelen die in de handel gebracht en/of geëtiketteerd zijn als producten waarvan rundvlees (zoals gehakt vlees, vleesbereidingen en vleesproducten) een van de hoofdingrediënten is, en die tot de volgende categorieën behoren:

   a) voorverpakte levensmiddelen die voor de eindgebruiker of instellingen zijn bestemd en waarvoor rundvlees als een van de hoofdingrediënten is geëtiketteerd;

   b) levensmiddelen die niet-voorverpakt aan de eindverbruiker of instellingen te koop worden aangeboden en levensmiddelen die op de plaats van verkoop op verzoek van de consument worden verpakt of met het oog op de onmiddellijke verkoop worden voorverpakt, en die in de handel worden gebracht en/of gedefinieerd worden als producten waarvan rundvlees een van de hoofdingrediënten is (in verhouding tot het totale aandeel vlees in het product).

2. Voor de toepassing van dit gecoördineerd controleplan geldt de definitie van „voorverpakte levensmiddelen" van artikel 1, lid 3, onder b), van Richtlijn 2000/13/EG.

3. Voor de toepassing van dit gecoördineerd controleplan gelden de definities van „gehakt vlees", „vleesbereidingen" en „vleesproducten" van de punten 1.13, 1.15 en 7.1 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 853/2004.

B. Doelstelling

De bevoegde autoriteiten moeten officiële controles uitvoeren om vast te stellen of de in punt A bedoelde producten paardenvlees bevatten dat niet naar behoren op de verpakking is geëtiketteerd, dan wel, bij niet-voorverpakte levensmiddelen, of informatie met betrekking tot de aanwezigheid ervan aan de consument of instelling ter beschikking is gesteld overeenkomstig de bepalingen van de Unie en eventueel nationale bepalingen.

C. Bemonsteringsplaatsen en -procedure

1. De bemonstering moet representatief zijn voor de betrokken producten in de lidstaat en betrekking hebben op een reeks producten.

2. De bemonstering van de producten moet worden uitgevoerd op het niveau van de detailhandel (bijvoorbeeld in supermarkten, kleinere winkels en buurtslagers) en kan ook worden uitgebreid tot andere inrichtingen (zoals koelhuizen).

D. Aantallen monsters en modaliteiten

De tabel hieronder biedt een overzicht van het aanbevolen indicatieve aantal monsters dat in de in punt 1 van de aanbeveling vastgelegde periode moet worden genomen. De verdeling van de monsters over de lidstaten is gebaseerd op de bevolkingsaantallen, met een minimum van 10 monsters voor de betrokken producten per lidstaat en per periode van 30 dagen.

Levensmiddelen die in de handel worden gebracht als bevattende rundvlees	
Land van verkoop	Aanbevolen aantal monsters
Frankrijk, Duitsland, Italië, Verenigd Koninkrijk, Spanje, Polen	150
Roemenië, Nederland, België, Griekenland, Portugal, Tsjechië, Hongarije, Zweden, Oostenrijk, Bulgarije	100
Litouwen, Slowakije, Denemarken, Ierland, Finland, Letland, Kroatië	50
Slovenië, Estland, Cyprus, Luxemburg, Malta	10

E. Methode

Het onderstaande protocol moet worden gevolgd.

1. Alle monsters moeten een eerste screeningtest ondergaan die erop gericht is de aanwezigheid van paardenvlees in vlees op te sporen vanaf een niveau van 0,5 % of meer (als percentage van de massafractie (m/m)). De lidstaat kiest de screeningmethode.

2. Alleen monsters waarvoor de in punt 1 vermelde screeningtest een positief resultaat oplevert, moeten een bevestigende test ondergaan waarbij mitochondriaal DNA met een RT-PCR wordt opgespoord en waarmee de aanwezigheid van paardenvlees in vlees kan worden vastgesteld vanaf een niveau van 1 % of meer (als percentage van de massafractie (m/m)). De voor de bevestiging gebruikte methode moet worden geijkt met behulp van een gestandaardiseerd controlemonster van vers vlees dat wordt geleverd door het EU-referentielaboratorium voor dierlijke eiwitten in diervoeders.

3. De lidstaten moeten alle in punt 2 genoemde bevestigende tests laten uitvoeren in een laboratorium dat hun respectieve bevoegde autoriteiten daartoe hebben aangewezen. Het aangewezen laboratorium kan zich in een andere lidstaat bevinden wanneer hierover met de bevoegde autoriteit in die lidstaat een overeenkomst is gesloten. Het aangewezen laboratorium moet ten minste over een ISO 17025-certificering voor vergelijkbare tests beschikken. Het aangewezen laboratorium kan ook hebben deelgenomen aan de eerste screeningronde.

   De naam en het adres van de aangewezen laboratoria die de bevestigende tests uitvoeren, moeten worden toegezonden aan het EU-referentielaboratorium voor dierlijke eiwitten in diervoeders, dat deze informatie op zijn website bekendmaakt.

   Meer gedetailleerde richtsnoeren over de bij de bevestigende tests gebruikte methode zijn beschikbaar op de website van het EU-referentielaboratorium voor dierlijke eiwitten in diervoeders: http://eurl.craw.eu/en/164/legal-sources-and-sops

BIJLAGE II

Formaat voor de verslaglegging over de in punt 2 bedoelde resultaten

Productcategorie	Aantal monsters	Gebruikte testmethode (type test en merknaam) bij 1e screening	Aantal positieve resultaten na 1e screening (0,5 % of meer)	Gebruikte testmethode bij 2e (bevestigende) screening	Aantal positieve resultaten na 2e screening in aangewezen laboratorium (1 % of meer)	Opmerkingen

Totaal aantal monsters	
Totaal aantal positieve monsters na 1e screening	
Totaal aantal positieve monsters na 2e (bevestigende) screening in aangewezen laboratorium	

Formaat voor de verslaglegging over de handhavingsmaatregelen bedoeld in punt 2

Aantal positieve resultaten die tot dusver tot handhavingsmaatregelen hebben geleid	
Indien mogelijk, beschrijving van de meest toegepaste handhavingsmaatregelen (maximaal drie)	
Aantal positieve resultaten die nog niet tot handhavingsmaatregelen hebben geleid	
Indien mogelijk, beschrijving van de voornaamste redenen waarom geen handhavingsmaatregelen werden genomen (maximaal drie)	